

- tekst ujednolicony -

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie**

Rzeszów, dnia października 2011 r.

**Pan
Arkadiusz Tulecki
Właściciel
Firmy „Arkadiusz Tulecki Serwimed”
w Dębicy**

LRZ-4101-01-05/2011
P/11/162

Na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie skontrolowała działalność Firmy „Arkadiusz Tulecki Serwimed” w Dębicy (dalej: firma Serwimed), związaną z unieszkodliwianiem odpadów medycznych na terenie województwa podkarpackiego w latach 2007–2010, w zakresie związanym z realizacją zamówień publicznych.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, którego podpisania właściciel firmy Serwimed odmówił w dniu 19 sierpnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 w związku z art. 57 ust. 4 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność firmy Serwimed związaną z unieszkodliwianiem odpadów medycznych na terenie województwa podkarpackiego w latach 2007 – 2010, w zakresie dotyczącym realizacji zamówień publicznych.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że firma Serwimed posiadała wymagane prawem decyzje w zakresie związanym z unieszkodliwianiem odpadów medycznych. Tym samym spełniała wymogi określone w art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 ze zm.), zgodnie z którymi

o udzielenie zamówienia publicznego mogą ubiegać się wykonawcy, którzy posiadają uprawnienia do wykonywania określonej działalności lub czynności, jeżeli przepisy prawa nakładają obowiązek ich posiadania.

Decyzje te dotyczyły zezwolenia na transport odpadów – wydane przez Prezydenta Miasta Krakowa w dniu 3 września 2002 r. (wraz ze zmianami), wprowadzanie pyłów i gazów do powietrza oraz wytwarzanie i unieszkodliwianie odpadów w instalacji zlokalizowanej na terenie Wojewódzkiego Szpitala w Tarnobrzegu (przeniesienie na Serwimed praw i obowiązków wynikających z decyzji z 2002 r.) – wydane przez Wojewodę Podkarpackiego w dniu 9 sierpnia 2007 r., pozwolenia na wytwarzanie odpadów i prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych w instalacji do spalania odpadów, zlokalizowanej w Tarnobrzegu, przy ulicy Szpitalnej 1 – wydane przez Wojewodę Podkarpackiego w dniu 5 grudnia 2007 r. (wraz ze zmianami), zezwolenia na unieszkodliwianie odpadów w instalacji zlokalizowanej w Rzeszowie, przy ulicy Rycerskiej 2 – wydane przez Wojewodę Podkarpackiego w dniu 21 stycznia 2003 r. (wraz ze zmianami) oraz zezwolenia na zbieranie odpadów – wydane przez Starostę Dębickiego w dniu 21 grudnia 2006 r.

W kontroli ustalono, że decyzje dotyczące instalacji w Tarnobrzegu zezwalały na unieszkodliwianie w 2007 r. odpadów medycznych w łącznej ilości 100 Mg/rok, zaś począwszy od 2008 r. – w ilości 442 Mg/rok, zaś sposób ich unieszkodliwiania określały jako proces D10. Zgodnie z tym decyzjami, w 2007 r., mogły być wytwarzane odpady związane z prowadzoną działalnością, w łącznej ilości 10,15 Mg/rok, a począwszy od 2008 r. – w ilości 32 Mg/rok.

W przypadku instalacji w Rzeszowie maksymalna łączna ilość odpadów, które mogły być unieszkodliwiane w okresie objętym kontrolą, wynosiła 868,8 Mg/rok, zaś sposób ich unieszkodliwiania określono jako proces D9.

W kontroli przedstawiono zaświadczenie wydane przez Burmistrza Miasta Dębicy, potwierdzające, że firma Serwimed w okresie od 3 do 6 czerwca 2010 r. poniosła szkodę w wyniku powodzi, która wystąpiła na terenie miasta Dębica. Według wyjaśnień właściciela firmy Serwimed, powódź z 2010 r. spowodowała nieodwracalne zniszczenia jej dokumentacji. W związku z powyższym, na podstawie art. 29 pkt 2 lit. f ustawy o *Najwyższej Izbie Kontroli*, w trakcie kontroli zasięgnięto informacji od kontrahentów firmy Serwimed, będących jednostkami organizacyjnymi podległymi organom państwa lub organom samorządu terytorialnego, zwanych dalej „Zamawiającymi”.

Na podstawie uzyskanych informacji oraz części dokumentacji udostępnionej przez firmę Serwimed ustalono, że w latach 2007 – 2010 firma Serwimed zawarła, co najmniej 96 nowych umów z 47 Zamawiającymi oraz kontynuowała 78 umów zawartych we wcześniejszych okresach.

Umowy z Zamawiającymi zawierały wyszczególnienie stron umowy wraz z danymi adresowymi, identyfikacyjnymi i danymi osób reprezentujących zleceniodawców jak i zleceniobiorcę, określenie przedmiotu umowy, zakres uprawnień i obowiązków zleceniobiorcy jak i zleceniodawcy, dane dotyczące okresu obowiązywania umowy, jej wartości oraz sposobów płatności, harmonogram odbioru odpadów lub sposób informowania zleceniobiorcy o terminie ich odbioru oraz zapisy dotyczące kar umownych za nienależyte wykonanie usługi.

Przedmiot umowy został określony w różnorodny sposób, m.in. jako: „odbiór, transport i utylizacja odpadów”, „wywóz odpadów”, „unieszkodliwianie odpadów”, „utylizacja odpadów”, „transport odpadów do miejsca utylizacji”, „zagospodarowanie odpadów”, „gospodarowanie odpadami”, „wykorzystanie odpadów”, „usługa gospodarowania odpadami”. Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że niezdefiniowane ustawowo określenie „utylizacja” nie powinno być stosowane w zawieranych umowach dotyczących odpadów medycznych. Przedmiot zamówienia zawierający pojęcie „utylizacji” w istocie nie określa jaką usługę ma wykonać wykonawca.

W kontroli ustalono, że w przypadku 18 Zamawiających, treść zawartych z nimi umów lub dokumentacja przetargowa, pozwalała na zlecenie wykonania usług przez podwykonawców, zaś w przypadku 29 Zamawiających wykonanie przedmiotu umowy winno nastąpić samodzielnie przez firmę Serwimed. W umowach zawartych z 37 Zamawiającymi zamieszczono wymóg unieszkodliwiania odpadów zgodnie z obowiązującymi przepisami i decyzją, zaś w przypadku umów z pozostałymi 10 nie zawarto takich postanowień.

W kontroli ustalono, że zawierając w 2007 r. umowy z Zamawiającymi firma Serwimed zobowiązała się do odebrania odpadów medycznych w ilościach przekraczających limity unieszkodliwiania odpadów medycznych określone w obowiązujących decyzjach. Przekroczenia te dotyczyły wszystkich miesięcy 2007 r. i wynosiły od 5,4 do 17,6 Mg.

W 2008 r. ilości odpadów medycznych wynikające z umów z Zamawiającymi nie przekraczały wprowadzie limitów określonych w obowiązujących decyzjach, ale począwszy od lipca 2008 r. ilości te przekraczały wydajność instalacji firmy Serwimed zlokalizowanych w Tarnobrzegu i Rzeszowie. Instalacje te, według postanowień decyzji, umożliwiały

unieszkodliwienie od 106 Mg do 109,6 Mg odpadów miesięcznie, zaś ilości umowne przekraczały wydajność tych instalacji od 6,7 Mg w lipcu do 22,8 Mg w listopadzie 2008 r.

Podobne sytuacje występowały w 2009 r., w którym ilości wynikające z umów zawartych z Zamawiającymi przekraczały wydajność miesięczną instalacji firmy Serwimed określoną w decyzji nawet o 50,8 Mg, a jeszcze większe przekroczenia dotyczyły 2010 r., w którym wynosiły po kilkadziesiąt Mg miesięcznie, a w listopadzie i grudniu już ponad 100 Mg. Ponadto w niektórych miesiącach 2009 r. i 2010 r. umowne ilości odpadów medycznych przekraczały także limity ustalone w decyzjach.

Z ustaleń kontroli wynika, że we wszystkich miesiącach 2007 r. wystąpiły przekroczenia ilości faktycznie odebranych odpadów w stosunku do limitów unieszkodliwiania odpadów określonych w obowiązujących firmę Serwimed decyzjach. Wielkość przekroczeń wahała się od 18,5 Mg we wrześniu do 57,3 Mg w marcu 2007 r.

Informacje uzyskane od Zamawiających wskazują, że w latach 2008 – 2010 ilość faktycznie odebranych przez Serwimed odpadów medycznych znacząco – maksymalnie nawet trzykrotnie – przekraczała możliwości ich unieszkodliwienia przez instalacje zlokalizowane w Rzeszowie i w Tarnobrzegu. Ilości odebranych odpadów w tych latach były w porównaniu do wydajności instalacji wyższe maksymalnie o 72,2 Mg w październiku 2008 r., 71,0 Mg w lipcu 2009 r. oraz aż 113,8 Mg w grudniu 2010 r.

Powyższe ilości były zbieżne z danymi przekazanymi w trakcie kontroli przez firmę Serwimed za lata 2009 – 2010, zweryfikowanymi na podstawie faktur wystawionych dla Zamawiających za powyższy okres. Z zestawień ilości faktycznie odebranych odpadów wynika, że przekraczały one wydajność instalacji od 14,3 Mg w lutym do 51,6 Mg w lipcu (rok 2009 r.) oraz od 21,7 Mg w kwietniu do 117,4 Mg w grudniu (rok 2010).

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że ze względu na brak dokumentacji źródłowej firmy Serwimed uzasadniany powodzią, nie można było zweryfikować, w jaki sposób i gdzie firma Serwimed unieszkodliwiała odebrane odpady medyczne.

Według wyjaśnień właściciela firmy Serwimed, niektóre zawarte umowy nie określały jednego konkretnego miejsca unieszkodliwiania odpadów. Dawały one możliwość unieszkodliwiania ich zarówno we własnym zakresie, jak i w instalacjach innych podmiotów posiadających stosowne zezwolenia, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Powyższą praktykę potwierdziły także informacje niektórych Zamawiających, którzy jako miejsce unieszkodliwiania odpadów wskazali instalacje w Rzeszowie, Tarnobrzegu, Dębicy a także w firmie RAF EKOLOGIA w Jedliczu. Właściciel Serwimed podniósł również to, że posiadając 100 % udziałów w podmiotach powiązanych, które także dysponowały

uprawnieniami do unieszkodliwiania odpadów w łącznej ilości ponad 2.600 Mg/rok, firma Serwimed jako posiadacz odpadów, odebranych od swoich kontrahentów, wykorzystywała instalacje tych podmiotów do ich unieszkodliwiania. Tym samym, w ocenie właściciela tej firmy, nie mogło być mowy o przekroczeniu możliwości unieszkodliwiania odpadów wynikających z sumy wydajności instalacji firmy, zlokalizowanych w Tarnobrzegu i Rzeszowie, zaś firma Serwimed miała pełną zdolność do realizacji przedmiotu zamówienia.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że status posiadacza odpadów w rozumieniu przepisu art. 25 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 ze zm.) umożliwiał firmie Serwimed przejmowanie odpadów medycznych od Zamawiających. Firma Serwimed posiadała bowiem dwie decyzje, uprawniające ją do zbierania odpadów medycznych, tj. wymienione wcześniej decyzje z 21 stycznia 2003 r. oraz z 21 grudnia 2006 r.

Wobec sytuacji losowej, związanej ze zniszczeniem dokumentacji kontrolowanej jednostki, należy uznać, że firma Serwimed była uprawniona do odbioru odpadów - ponad limity określone dla niej w zakresie unieszkodliwiania odpadów - w sytuacji gdy, stosownie do zawartych umów, mogła je przekazać następnemu posiadaczowi odpadów.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, w sytuacjach w których umowy zobowiązywały firmę Serwimed do unieszkodliwiania odpadów medycznych bez udziału podwykonawców, działalność ta powinna być wykonana przez tego właśnie wykonawcę, a nie inne podmioty, nawet jeżeli były z nim powiązane i posiadały stosowne uprawnienia. Zamawiający, udzielając zamówienia, którego przedmiotem było unieszkodliwianie odpadów medycznych firmie Serwimed i płacąc za takie zamówienie środkami publicznymi, mieli prawo wymagać, aby to właśnie ten wykonawca wykonał usługę, w prowadzonej przez siebie instalacji.

Ponadto, z informacji udzielonych przez niektórych Zamawiających wynika, że firma Serwimed, przystępując do postępowań o zamówienia publiczne w zakresie unieszkodliwiania odpadów, jako miejsce unieszkodliwiania wskazywała własną spalarnię w Tarnobrzegu, mimo że możliwości określone wydajnością spalarni według posiadanej decyzji były znacznie przekroczone. Łączna ilość odpadów, które miały być unieszkodliwiane w tej spalarni w 2010 r., znacząco przekraczała wydajność tej instalacji – od 2,1 Mg (o 6,2 %) w lutym do 19,4 Mg (52,2 %) w maju 2010 r. Dotyczyło to 14 Zamawiających, z których tylko w 3 przypadkach zawarte umowy lub złożone oferty umożliwiały unieszkodliwianie odpadów także przez podwykonawców. W rzeczywistości odpady unieszkodliwiane były – co potwierdziły także wyjaśnienia właściciela Serwimed – w innych instalacjach i innymi metodami.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli okoliczności powyższe wskazują, że firma Serwimed nie spełniała w tych przypadkach wymogu art. 22 ust. 1 pkt 3 *Prawa zamówień publicznych*, dotyczącego dysponowania odpowiednim potencjałem technicznym do wykonania zamówienia.

Wobec powyższego, Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na konieczność uwzględniania, przy ubieganiu się w przyszłości przez firmę Serwimed o zamówienia publiczne na unieszkodliwianie odpadów medycznych, limitów wynikających z posiadanych decyzji. W przeciwnym razie, w okolicznościach danego postępowania, ubieganie się o zamówienie publiczne może zostać uznane za karalne złożenie nierzetelnego lub nieprawdziwego oświadczenia dotyczącego okoliczności o istotnym znaczeniu dla jego uzyskania (art. 297 § 1 kodeksu karnego).

Ze zbiorczych zestawień danych o rodzaju i ilościach wytworzonych i unieszkodliwionych odpadów za lata 2007 – 2010, które firma Serwimed przekazała do Marszałka Województwa Podkarpackiego wynika, że ilości te nie przekroczyły limitów określonych w stosownych decyzjach. Wyjątkiem były przekroczenia dotyczące odpadów o kodzie 18 01 06* i 18 01 08*, unieszkodliwionych w 2009 r. w spalarni w Tarnobrzegu, odpowiednio o 4,026 Mg i 6,811 Mg. Według firmy Serwimed wykazanie ww. przekroczeń mogło być wynikiem pomyłki pisarskiej, czego nie można było zweryfikować w trakcie kontroli, ze względu na brak dokumentacji źródłowej.

W trakcie kontroli właściciel firmy Serwimed uchylił się od przedstawienia dokumentacji dotyczącej ilości i rodzajów odpadów powstających w związku z realizacją umów w zakresie zamówień publicznych, twierdząc, iż przekracza to zakres upoważnienia do kontroli określony na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 2 ustawy o *Najwyższej Izbie Kontroli*. Jego zdaniem, odpady poprocesowe nie były nigdy przedmiotem zamówień publicznych i nie należą do grupy odpadów medycznych. Informacje uzyskane z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie potwierdziły, że ilości i rodzaje tych odpadów wykazane przez firmę Serwimed w zbiorczych zestawieniach danych o rodzaju i ilościach wytworzonych i unieszkodliwionych odpadów były zgodne z posiadanymi przez nią decyzjami.

W udzielonych informacjach Zamawiający wskazali na prawidłowe wykonywanie przez firmę Serwimed podstawowych warunków umów w latach 2007 – 2010, w tym m.in. terminowość świadczonych usług, przestrzeganie wymogów BHP oraz sposobu odbioru odpadów do unieszkodliwienia. Tylko jeden spośród 47 Zamawiających wykazał istotne naruszenie umowy przez firmę Serwimed, przy czym zasadność podjętych w związku z tym

działań Zamawiającego stała się przedmiotem sporu sądowego. Ten sam Zamawiający wykazał rozwiązanie umowy, w związku z koniecznością wykonania decyzji wzywającej go do usunięcia naruszenia przepisu art. 9 ust. 5 *ustawy o odpadach*.

W kontroli ustalono, że firma Serwimed przyjmowała do unieszkodliwienia na terenie województwa podkarpackiego odpady medyczne pochodzące także z innych województw. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli stwierdzenie ewentualnego naruszenia tzw. zasady bliskości, wyrażonej w art. 9 *ustawy o odpadach* wymagałoby jednak potwierdzenia wynikami kontroli przeprowadzonych u poszczególnych wytwórców odpadów, udzielających zamówień publicznych.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że sformułowania przepisów *ustawy o odpadach*, w szczególności dotyczące tzw. zasady bliskości, jak i wielokrotne zmiany tej ustawy, mogły utrudniać prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów medycznych.

W kontroli ustalono, że w latach 2007 – 2010, firma Serwimed była wielokrotnie kontrolowana w zakresie dotyczącym unieszkodliwiania odpadów medycznych, m.in. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny w Rzeszowie oraz Państwowe Powiatowe Inspektoraty Sanitarne w Rzeszowie i w Tarnobrzegu. Powyższe kontrole nie dotyczyły bezpośrednio zagadnień związanych z realizacją zamówień publicznych. Nieprawidłowości stwierdzane przez te kontrole były terminowo usuwane przez firmę Serwimed, co potwierdzały ustalenia kolejnych kontroli. W wyniku kontroli nie nakładano kar finansowych.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Uwzględnianie i przestrzeganie limitów unieszkodliwiania odpadów medycznych określonych w obowiązujących decyzjach oraz limitów określonych możliwościami technicznymi instalacji należących do firmy Serwimed, przy ubieganiu się o zamówienia publiczne dotyczące unieszkodliwiania odpadów medycznych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, zwraca się do Pana, o przesłanie w terminie 30 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie

wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, przysługuje Panu, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Rzeszowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie zawartych w nim ocen, uwag i wniosków.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie rozpatrzenia zastrzeżeń.